

ΝΟΜΟΣ: ΓΦΚΛ΄ 3524/1910**Περί μεταλλείων.**
(ΦΕΚ 11/Α/13-1-1910)**ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α΄
ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ**

Ψηφισάμενοι ομοφώνως μετά της Βουλής, απεφασίσαμεν και διατάσσομεν:

ΚΕΦ. Α΄. - Γεν. διαιρέσεις.

1. Τα ορυκτά, μεταλλικά ή μη, περί των οποίων προνοεί ο παρών νόμος, εισίν εξηρημένα του δικαιώματος κυριότητος διαθέσεως εκ μέρους του ιδιοκτήτου της γης, η έρευνα δε και εκμετάλλευσις αυτών γίνεται κατά τας διατάξεις του παρόντος νόμου. Τα ορυκτά ταύτα εισί: α΄) τα μεταλλεύματα του χρυσού, αργύρου, υδραργύρου, σιδήρου, χρωμίου, αργιλίου, μολύβδου, χαλκού, κασσιτέρου, ψευδαργύρου, κοβαλτίου, νικελίου, αρσενικού, μαγγανίου, αντιμονίου, και οιοδήποτε άλλου μετάλλου, απάντων τούτων εις αυτοφυά κατάστασιν ή εν συνθέσει οιαδήποτε, β΄) το αυτοφυές θείο, ο σιδηροπυρίτης (bygite, ο γραφίτης, φωσφορίτης, τα άλατα της στυπτηρίας, του βόρακος, αι μυλόπετραι, ο στετατίτης, το σήπιον, ο μαγνησίτης (λευκόλιθος), γ΄) αι καύσιμοι ορυκταί ύλαι, πλην της τύρφης (ποάνθρακος), δ΄) αι πισσώδεις, ρητινώδεις, ή ελαιώδεις ορυκταί ύλαι, ήτοι νάφθα, άσφαλτος, πετρέλαιον, ήλεκτρον, κλπ. - Δεν υπάγονται εις τας διατάξεις του παρόντος νόμου τα λατομεία, ήτοι οι τόποι οι περιέχοντες ουσίας χρησίμους εις τας τέχνας, τας οικοδομάς, ή την γεωργίαν, οίον μάρμαρα, ασβεστολίθους, κιμωλίαν, γύψον, σχιστολίθους, μάργας, αργίλους σκόνας, πόρους, πλάκας λιθογραφικάς και άλλου είδους, οφείτας, γρανίτας, βασάλτους ή λάβας παντός είδους, κίςσιριν, θηραϊκήν γην, οψιανόν, άμμους, αμμίτας πυριτικούς (ακονολίθους), πυρίτας, τόρφον, χάλικας και χώματα παντός είδους, μη περιέχοντα ουσίαν τινά εκ των του εδαφίου πρώτου.- Αι σκωρίαί πάσης φύσεως, ως ανήκουσαι εις τον ιδιοκτήτην της γης, υπάγονται εις την ανωτέρω κατηγορίαν των λατομείων. Εις την κατηγορίαν ταύτην υπάγεται και ο αμίαντος.- Εισίν επίσης εξηρημένα του δικαιώματος διαθέσεως εκ μέρους του ιδιοκτήτου της γης, αλλά δεν υπάγονται εις τας διατάξεις του παρόντος νόμου, ο αυτοφυής ή εις μεταλλικήν κατάστασιν χρυσός, τα αργυρομεταλλεύματα (βαρυτίνη) της Μήλου, Κιμώνου, Πολυαίγου, ως και τα λοιπά πολύτιμα μέταλλα τα μη αναφερόμενα εν τω εδαφίω α΄ του παρόντος άρθρου, έτι δε και το ορυκτόν μαγειρικόν άλας μετά των παρακολουθούντων αυτό αλάτων, η σμύρις, ως και αι μυλόπετραι και η γύψος της Μήλου, άτινα εκμεταλλεύεται το Δημόσιον. Τα της διαθέσεως και εκμεταλλεύσεως αυτών ρυθμίζονται εκάστοτε δι΄ ειδικού νόμου.

ΚΕΦ. Β΄ - Έρευναι μεταλλευτικάί.

2. Ουδεμία παραχώρησις δικαιώματος εκμεταλλεύσεως ορυκτού εκ των αναφερομένων εν τω παρόντι νόμω δύναται να γείνη, αν μη προηγηθή η διαδικασία ήν αναγράφουσι τα ακόλουθα άρθρα.

3. Πας θέλων να τω παραχωρηθή δικαίωμα προς εκμετάλλευσιν οφείλει να ποιήση προηγουμένως μεταλλευτικάς ερεύνας, προς απόδειξιν της υπάρξεως μεταλλεύματος.

4. Πας θέλων να ποιήση μεταλλευτικάς ερεύνας επί αλλοτρίου εδάφους, οφείλει να επιδώση δια δικαστικού κλητήρος αίτησιν προς τον αρμόδιον Νομάρχη, περιγράφων εν τη αιτήσει, οίον τε λεπτομερώς, την τοποθεσίαν του χώρου ω προτίθεται να εκτελέση έρευνας. Ο χώρος ούτος, όστις δέον να περιλαμβάνηται εντός μιας και της αυτής περιμέτρου, δεν επιτρέπεται να έχει έκτασιν εν όλω μείζονα των 10,000 στρεμμάτων. Η αίτησις καταχωρίζεται εις ιδιαίτερον βιβλίον υπό ίδιον αύξοντα αριθμόν, όστις σημειούται ολογράφως και ιδιοχείρως υπό του Νομάρχου εν τω αποδεικτικώ της κοινοποιήσεως. Επί πλειόνων την αυτήν ημέραν επιδόντων

αιτήσεις επικρατέστερος είναι ο πρότερον επιδούς. Εντός δε τριών μηνών από της καταχώρησώς ο αιτούμενος, οφείλει να υποβάλει και σχεδιάγραμμα του χώρου υπό κλίμακα 1/10,000, άλλως η αίτησις θεωρείται μη γενομένη.- Εις τον προ της ισχύος του παρόντος νόμου και συμφώνως προς τας διατάξεις των δια του παρόντος καταργουμένων νόμων και των προς εκτέλεσιν τούτων εκδοθέντων Β. Διαταγμάτων υποβαλόντα αίτησιν προς παραχώρησιν μεταλλείου παρέχεται εξαμήνου προθεσμία, ίνα συμφώνως προς τας ανωτέρω διατάξεις και περιορίζων τον χώρο, αν ηγήθη τοιούτος μείζων, μέχρι των 10.000 στρεμμάτων, υποβάλει νέαν αίτησιν προς μεταλλευτικής ερεύνας, εν τοιαύτη δε περιπτώσει προτιμάται παντός τρίτου άλλως, παρελθούσης απράκτου της εξαμήνου προθεσμίας, αποβάλλει παν δικαίωμα. Εάν πλείονες του ενός υπέβαλον προ του νόμου τούτου αιτήσεις προς παραχώρησιν επί του αυτού χώρου ολικώς ή μερικώς, της εξαμήνου προθεσμίας απολαύει μόνος ο κατά τον χρόνον της αιτήσεως προηγούμενος ή τούτου αποβιώσαντος ο ειδικός ή καθολικός αυτού διάδοχος ή και αμφότεροι, αν τα μεταβιβασθέντα τω ειδικών διαδόχων δικαιώματα περιορίζονται εις μέρος επί του αιτηθέντος μεταλλείου, των δικαιωμάτων πλειόνων ειδικών διαδόχων, εν περιπτώσει συγκρούσεως κανονιζομένων κατά την προτεραιότητα του χρόνου της μεταβιβαστικής πράξεως κατά τας περί βεβαίας χρονολογίας διατάξεις της Πολ. Δικονομίας. Τουτ' αυτό εφαρμόζεται και αν υπάρχωσιν ειδικοί διάδοχοι εν όλω ή εν μέρει έλκοντες τα δικαιώματα των εκ πράξεως του υποβαλόντος την αίτησιν περί παραχώρησεως μεταλλείου ή του κληρονόμου αυτού.- Εάν δύο ή πλείονα άτομα είχαν υποβάλει κοινήν αίτησιν προ της ισχύος του παρόντος νόμου, παραλείψη δε τις εξ αυτών να συμμορφωθή προς τα άνω, η νέα αίτησις ισχύει προς όφελος των υπολοίπων δηλωτών.- Αίτησις επί της οποίας εξεδόθη Β. Διάταγμα παραχώρησεως θεωρείται μη υπάρχουσα.

5. Ο Νομάρχης εντός 60 ημερών από της υποβολής του σχεδιαγράμματος παραγγέλλει τον επιθεωρητήν των μεταλλείων ή αξιωματικούς της χαρτογραφικής υπηρεσίας οριζομένους υπό του προϊσταμένου της χαρτογραφικής υπηρεσίας αιτήσει του Υπουργού των Εσωτερικών, να εξελέγξωσι την ακρίβειαν του σχεδιαγράμματος, ως προς την έκτασιν και τα όρια αυτού και ιδίως, εάν ταύτα συμπίπτωσι προς προγενεστέραν άδειαν ή παραχώρησιν, οφείλει δε να χορηγήση την άδειαν προς ερεύνας, εκτός αν επί του ιδίου χώρου υπάρχει ήδη προγενεστέρα άδεια ή παραχώρησις, ή υπάρχει τις των περιπτώσεων του μεθεπομένου άρθρου 7. Δια του εγγράφου της άδειας ορίζεται υπό του Νομάρχου και η εγγύησις, ην ο ερευνών οφείλει να καταθέση, όπως δι' αυτής εξασφαλισθή η αποζημίωσις του ιδιοκτήτου ή των ιδιοκτητών του ακινήτου δια πάσαν εκ της ερέυνης επελευσομένην τω ακινήτω ζημίαν κατά το άρθρον 10. Η εγγύησις ορίζεται από δραχ. 100 μέχρι 1,000 κατά την κρίσιν του Νομάρχου, λαμβάνοντος υπ' όψει κατά τον προσδιορισμόν του ποσού την έκτασιν και αξίαν του αιτουμένου προς έρευναν χώρου. - Κατά της εκθέσεως εξελέγξεως και της περί ερευνών και εγγυήσεων Νομαρχιακής αποφάσεως επιτρέπεται έφεςις ενώπιον του Υπουργού των Εσωτερικών εντός μηνός από της εν τη Εφημ. της Κυβερνήσεως δημοσιεύσεως της Νομαρχιακής αποφάσεως.

6. Ο κάτοχος χώρου οιοδήποτε είναι ελεύθερος να ενεργή μεταλλευτικής ερεύνας επ' αυτού, εφ' όσον δεν υπάρχει τις περίπτωσις των του άρθρου 7. Όμως δεν απολαύει του πλεονεκτήματος του άρθρου 9, αν μη αιτησῆται και λάβη την κατά τ ο άρθρον 4 άδειαν.

7. Έρευνα μεταλλευτική απαγορεύεται απολύτως επί δημοτικών πλατειών και οδών, επί εκτάσεως κατεχομένων υπό σιδηρόδρομων, ιπποσιδηροδρόμων, νεκροταφείων ή άλλων δημοσίας χρήσεως τόπων. - Πλησίον οικοδομημάτων κατοικησίμων, αν ταύτα υπήρχον προ της εν τη Εφημ. της Κυβερνήσεως δημοσιεύσεως της άδειας δεν επιτρέπεται έρευνα μεταλλευτική μέχρις αποστάσεως 60 μέτρων από των τοιούτων οικοδομημάτων, ως και εν συνεχομένοις μετά οικοδομημάτων αυλαίς ή κήποις. - Αν όμως ταύτα ήρξαντο κατασκευαζόμενα μετά την ως ανωτέρω εποχήν, η μεταλλευτική έρευνα δεν παρακωλύεται, αλλ' ο ιδιοκτήτης του οικοδομήματος έχει παν προς αποζημίωσιν δικαίωμά του, κατά το κοινόν δίκαιον, εκτός αν πρόκειται η περίστασις, ην προβλέπει το εδάφ. β' του άρθρου 33. - Προσέτι η αρχή δύναται ν' αρνηθή την παροχήν άδειας προς ερεύνας, όταν λόγοι αρχαιολογικοί ή άλλοι δημοσίου συμφέροντος κατά την κρίσιν αυτής, υπαγορεύωσι ν' αρνηθή την άδειαν. Εν πάση όμως περιπτώσει, εκδίδεται αποχρώντως δεδικαιολογημένη απόφασις περί τούτου, ήτις κοινοποιείται

τω αιτησαμένω την άδειαν. Κατά της αποφάσεως ταύτης επιτρέπεται έφεσις ενώπιον του Υπουργού των Εσωτερικών. - Εάν όμως ο λόγος του δημοσίου συμφέροντος εκλίπη βραδύτερον, δεν επιτρέπεται να δοθή εις έτερον άδεια ερεύνης επί του αιτηθέντος χώρου, πριν ή ο αρχικώς αιτησάμενος, προκληθείς να δηλώση εντός προθεσμίας δύο μηνών, απαντήση ότι δεν εμμένει εις την αρχικήν αυτού αίτησιν ή όλως σιωπήση. Εάν ο τελευταίος δηλώση εμπροθέσμως, ότι εμμένει, προτιμάται, εάν συν τη δηλώσει υποβάλη και νέαν αίτησιν κατά το άρθρον 4. - Άδεια ερεύνης δοθείσα επί χώρου εφ' ου υπάρχει ήδη παραχώρησις μεταλλείου ή προγενεστέρα άδεια ερεύνης, είναι άκυρος αυτοδικαίως, και ουδέν δίδει τω λαβόντι ταύτην δικαίωμα καθ' οιουδήποτε. Ομοίως είναι άκυρος και πάσα άδεια δοθείσα κατά παράβασιν του εδαφ. β' του άρθρου 4.

8. Πάσα Νομαρχιακή απόφασις αφορώσα εις παροχήν ή άρνησιν αδείας ερεύνης δημοσιεύεται εν τη Εφημερίδι της Κυβερνήσεως εντός μηνός από της εκδόσεώς της, ισχύει δ' η άδεια ερεύνης επί δύο έτη, αφ' ης ούτω δημοσιευθή. Παρελθούσης της διετίας δύναται να παραταθή δι' εν το πολύ έτος ακόμη, όταν, μετά σύμφωνον γνωμοδότησιν του επιθεωρητού των μεταλλείων, ο Νομάρχης πείθεται ότι η παράτασις δεν ζητείται ασκόπως ή προς περιγραφήν του νόμου.- Κατά της αρνητικής αποφάσεως του Νομάρχου και της γνωμοδοτήσεως του επιθεωρητού των μεταλλείων επιτρέπεται έφεσις ενώπιον του Υπουργού των Εσωτερικών εντός δέκα ημερών από της εν τη Εφημερίδι της Κυβερνήσεως δημοσιεύσεως της Νομαρχιακής αποφάσεως.

9. Ο λαβών άδειαν προς ερεύνας αποκτά κατά παντός τρίτου δικαίωμα προτεραιότητας, αρχόμενον από της ημέρας της εγγραφής της αιτήσεως εν τω βιβλίω της νομαρχίας κατά το άρθρον 4, και διαρκούν εφ' όσον και η άδεια εδόθη αρχικώς ή κατά παράτασιν. Κατά το αυτό δε διάστημα ουδ' αυτός ο ιδιοκτήτης ή κάτοχος του κτήματος δύναται εφεξής να προβαίνει εις μεταλλευτικάς ερεύνας κατά το άρθρον 6 επί του αυτού χώρου.

10. Κατά την διάρκειαν της αδείας ο λαβών ταύτην δικαιούται να υποβάλη εις τον οικείον Νομάρχην αίτησιν περί οριστικής παραχωρήσεως του μεταλλείου, ότε ενεργούνται τα κατωτέρω περί παραχωρήσεως οριζόμενα. Αν όμως παρέλθη η δοθείσα προθεσμία προς έρευναν, χωρίς να υποβάλη τοιαύτην αίτησιν κατά τας νομίμους διατυπώσεις, απόλλουσιν αυτοδικαίως παν δικαίωμα, άνευ ουδεμίας κατά του δημοσίου απαιτήσεως, δύναται δε η αρχή να δώση άδειαν ερεύνης εις άλλον ζητούντα τοιαύτην κατά τας διατάξεις του παρόντος νόμου.- Κατά την τελευταίαν ταύτην περίστασιν προτιμάται ο αρχικώς δεύτερος υποβαλών αίτησιν, εάν προσκληθείς δηλώση ότι εμμένει εις την αίτησίν του. Εάν και ούτος παραιτηθή ή εντός τριμηνίας αφ' ης προσκληθή σιωπήση, προτιμάται ο τρίτος αιτησάμενος και ούτως εφεξής.

11. Αν ο λαβών άδειαν ερεύνης δεν είναι ιδιοκτήτης του χώρου, οφείλει εντός δέκα ημερών από της δημοσιεύσεως της αδείας εν τη Εφημερίδι της Κυβερνήσεως και προ πάσης ενάρξεως εργασίας, να καταθέση παρά δημοσίω ταμείω την υπό του Νομάρχου ορισθείσαν εν τη άδεια χρηματικήν εγγύησιν, να γνωστοποιήση δε τούτο επισήμως τη εκδούση την άδειαν Νομαρχία. Αν παραλίπη την κατάθεσιν και γνωστοποίησιν της εγγυήσεως, η άδεια ανακαλείται υποχρεωτικώς υπό του Νομάρχου, η δε ανάκλησις δημοσιεύεται εν τη Εφημερίδι της Κυβερνήσεως.- Η κατάθεσις της εγγυήσεως δεν απαιτείται όταν υπάρχει συμβολαιογραφική συναίνεσις περί ενάρξεως εργασίας του ιδιοκτήτου της γης.

12. Ο μέλλον να ενεργήση ερεύνας οφείλει να αποζημιώση τον ιδιοκτήτην του εδάφους προκαταβολικώς δια την στέρησιν του εισοδήματος του καταληφθησομένου χώρου επί δύο έτη ή εν περιπτώσει παρατάσεως του χρόνου της αδείας, κατά το άρθρον 8 επί τρία έτη. Η αποζημιώσις συνίσταται εις την εκ της καλλιεργείας συνήθη πρόσδοον. Εάν η εκτίμησις του εισοδήματος δεν επιτευχθή δια φιλικής συμφωνίας των μερών, ειδοποιείται ο επιθεωρητής των μεταλλείων, όστις ορίζει τον τε καταληφθησόμενον χώρον και την πληρωτέαν αποζημιώσιν. Ευθύς δ' ως καταβληθή αύτη εις τον ιδιοκτήτην ή κατατεθή συμβολαιογραφικώς, δικαιούται ο έχων την άδειαν ερεύνης να καταλάβη το μέρος του χώρου δι' ο καταβάλλεται η αποζημιώσις. Ο ιδιοκτήτης όμως του εδάφους, χωρίς να δικαιώται να εμποδίση τας ερεύνας, δύναται να διεκδικήση δικαστικώς τας τυχόν αξιώσεις αυτού, ως προς το ποσόν της αποζημιώσεως, αν δεν αρκείται εις το παρά του Επιθεωρητού αποφασισθέν και παρά του έχοντος την άδειαν ερεύνης

κατατεθέν ποσόν. - Το αυτό δικαίωμα δικαστικής διεκδικήσεως έχει και ο μέλλον να ενεργήση ερεύνας, εάν, αφού καταθέση το υπό του Επιθεωρητού ορισθέν ποσόν, θεωρή τούτο υπερβολικόν. - Μετά την λήξιν της προς έρευναν αδείας, αν επήλθε ζημία εις το κτήμα, αύτη πληρώνεται υπό του ενεργήσαντος την έρευναν, η δ' εγγύησις η προβλεπομένη υπό των άρθρων 5 και 11 επιστρέφεται τη αδεία του Νομάρχου, όταν ο καταθέσας αποδείξη προσηκόντως, ότι εξεπλήρωσε τας υποχρεώσεις του απέναντι του ιδιοκτήτου του κτήματος, κατά τρόπον αίροντα από τούτου πάσαν νόμιμον αντίρρησιν, ή εάν εντός 2 μηνών μετά την λήξιν της αδείας ουδεμία εγένετο κατάσχεσις επί της εγγυήσεως υπό τινός των ενδιαφερομένων ιδιοκτητών, των οποίων τα κτήματα έπαθον ζημίας εκ των ερευνών. - Επί της προκειμένης εγγυήσεως, πάσα δι' έτερον λόγον ή τον του παρόντος άρθρου, κατάσχεσις είναι αυτοδικαίως άκυρος και δεν λαμβάνεται υπ' όψει παρά του Νομάρχου ή του ταμίου.

13. Ο λαβών άδειαν μεταλλευτικών ερευνών, εφ' όσον προβαίνει εις τοιαύτας ερεύνας ή εις πάσαν άλλην συναφή ή βοηθητικήν εργασίαν εντός του χώρου, δι' ον κέκτηται την άδειαν, θεωρείται απέναντι οιουδήποτε, μηδ' αυτού του ιδιοκτήτου της επιφανείας εξαιρουμένου, ως έχων νομήν και συνεπώς δύναται να επικαλήται πάντα τα νόμιμα προστατευτικά μέσα, εφ' όσον ταύτα αποβλέπουσιν εις την απρόσκοπον διεξαγωγήν των ερευνών.

14. Τα κατά την ενεργειαν μεταλλευτικών ερευνών εξαχθέντα μεταλλεύματα, δικαιούται ο ερευνήσας ν' αποκομίση εκείθεν ελευθέρως. Προκειμένου όμως να χρησιμοποιήση ταύτα πληρώνει φόρον 6% επί της αγοραίας αξίας του μεταλλεύματος εν Ελλάδι.

ΚΕΦ. Γ' - Παραχώρησις οριστική.

15. Ο λαβών άδειαν ερεύνης δικαιούται εντός της κατά το άρθρον 10 προθεσμίας δι' αναφοράς προς τον οικείον Νομάρχην να αιτήσηται την οριστικήν παραχώρησιν του μεταλλείου. - Η αναφορά πρέπει να διαλαμβάνη επί ποινή ακυρότητος α') Το όνομα, την κατοικίαν και το επάγγελμα του αιτουμένου. β) Το ορυκτόν ή τα ορυκτά, άτινα ευρέθησαν κατά τας ερεύνας. γ') Ακριβή περιγραφήν του χώρου, εφ' ου αιτείται η παραχώρησις και ου η έκτασις δεν δύναται να υπερβαίνη τα 10,000 στρέμματα. - Την αίτησιν ταύτην δέον να συνοδεύωσι 1) Τετραπλούν διάγραμμα τριγωνομετρικόν του χώρου συντεταγμένου υπό κλίμακα 1/1000, έτι δε και διάγραμμα λεπτομερές των εργασιών υπό κλίμακα 1/100 ενδεικνύον και τας ιδιοκτησίας εν αις εγένοντο αι έρευναι, 2) Επιστημονική έκθεσις περί των εκτελεσθεισών δοκιμαστικών εργασιών και περί της συστάσεως των μεταλλευμάτων, 3) Χημική ανάλυσις των μεταλλευμάτων, 4) Δείγμα, εκ 10 οκάδων μεταλλεύματος. Το τριγωνομετρικόν διάγραμμα, η επιστημονική έκθεσις, και η χημική ανάλυσις, δέον να ώσιν υπογεγραμμένα υπό διπλωματούχων ειδικών επιστημόνων.

16. Η αίτησις καταχωρίζεται αυθημερόν εις ειδικόν βιβλίον της Νομαρχίας, εντός δε τριών ημερών διαβιβάζεται υπό του Νομάρχου προς τον επιθεωρητήν μεθ' απάντων των σχετικών και του μεταλλεύματος. Ο επιθεωρητής εντός 20 ημερών μεταβαίνει επί τόπου, προκαταβάλλοντος του ενδιαφερομένου εις τι δημόσιον ταμείον τας κατά νόμον δαπάνας δι' οδοιπορικά και αποζημιώσιν, κατά τα οριστησόμενα περί τούτου δια Β. Διατάγματος. Μετά επισταμένην δε εξέτασιν των ερευνών και εξέλεγκσιν των διαγραμμάτων επί τη βάσει των εν τη αιτήσει αναφερομένων ορίων, ο επιθεωρητής υποβάλλει προς τον Νομάρχην την επί της αιτήσεως έκθεσίν του εντός 20 ημερών από της επί τόπου μεταβάσεώς του, την έκθεσιν δε συνοδεύει και δια των σχεδιαγραμμάτων, βεβαιών επί τούτων το ακριβές αυτών ή διορθών πάσαν τυχόν ανακρίβειαν τούτων.

17. Αν ο επιθεωρητής αποφαίνεται υπέρ της παραδοχής αιτήσεως, ο Νομάρχης εκδίδει προκήρυξιν, εν η επαναλαμβάνεται και ολόκληρος η αίτησις, καλών τους ενδιαφερομένους να υποβάλωσιν ενστάσεις εντός μηνός. Η προκήρυξις δημοσιεύεται δι' εξόδων του ενδιαφερομένου μετά της εκθέσεως του επιθεωρητού, εν τινι ημερησία εφημερίδι της πρωτευούσης του Κράτους και εν ετέρα του Νομού, εάν εκδίδηται τοιαύτη, κατ' εκλογήν του δηλούντος και τη εγκρίσει του Νομάρχου. - Αντίτυπα της Εφημερίδος τοιχοκολλούνται και μένουσι τοιχοκολλημένα επί 10 ημέρας εν των δημαρχείω του δήμου ή των δήμων, εν οίς κείται

το μεταλλεύειν. Η τοιχοκόλλησις γίνεται εντός του πρώτου μηνός από της κατά τα ανωτέρω δημοσιεύσεως, πιστοποιείται δε υπό της δημοτικής αρχής. - Αν δ' ο επιθεωρητής αποφαινεται κατά της παραδοχής της αιτήσεως, οφείλει ως δικαιολογίαν της αποφάσεως του να έχη την ανυπαρξίαν μεταλλεύματος. Η τοιαύτη απόφασις δύναται ν' αναθεωρηθή εντός έξι μηνών από της χρονολογίας της. Κατά τον χρόνον δε τούτον εξακολουθεί ο λαβών άδειαν ερεύνης τας ερεύνας του, αυτοδικαίως παρατεινομένης της άδειας του. Εάν εντός έξι μηνών δεν αναθεωρηθή, επιτρέπεται έφεσις εντός μηνός από της λήξεως του εξαμήνου, εις το Υπουργείον των Εσωτερικών, όπερ αποφαινεται οριστικώς, δημοσιευομένης της αποφάσεώς του εν τη Εφημερίδι της Κυβερνήσεως. Εν πάση περιπτώσει απαγορεύεται να παραχωρηθή εις άλλον, πλην του πρώτου αιτήσαντος, η υπό του Επιθεωρητού χαρακτηρισθείσα ως μη παραχωρητέα, επί παντελεί ανυπαρξία μεταλλεύματος, έκτασις.

18. Μετά την κατά τα ανωτέρω δημοσίευσιν της αιτήσεως και το βραδύτερον μέχρι της εκδόσεως του Β. Διατάγματος της παραχωρήσεως, δικαιούται πας τις να επιδώση ενστάσεις κατά της παραχωρήσεως. - Αι ενστάσεις δέον να αφορώσι σύμπτωσιν ορίων του αιτουμένου χώρου προς ετέραν παραχώρησιν η άδειαν ερεύνης ως και αμφισβητήσεις της ακριβείας της δηλώσεως. Αι δαπάναι όμως της τυχόν απαιτηθησομένης πραγματογνωμοσύνης προκαταβάλλονται υπό του ενισταμένου, αλλ' επιστρέφονται αυτό παρά του υποβαλόντος την δήλωσιν, αν η ένστασις αποδειχθή ακριβής.

19. Τεσσαράκοντα ημέρας μετά την δημοσίευσιν της αιτήσεως, ο Νομάρχης διευθύνει προς το Υπουργείον των Εσωτερικών την αίτησιν μεθ' όλων των πιστοποιητικών τοιχοκολλήσεως, ως και των τυχόν γενομένων ενστάσεων, συνοδεύων ταύτα και δι' ίδιας εκθέσεως.

20. Ο Υπουργός των Εσωτερικών, αφού ζητήση την συμπλήρωσιν πάσης τυχόν ελλείψεως, οφείλει εντός τριών μηνών από της λήψεως των εγγράφων να προκαλέση μετά του Υπουργού των Οικονομικών Β. Διάταγμα περί παραχωρήσεως του μεταλλείου.

21. Το Β. Διάταγμα της παραχωρήσεως πρέπει να διαλαμβάνη. α') Το όνομα, επάγγελμα και κατοικίαν του δικαιούχου. β') την θέσιν και έκτασιν του παραχωρουμένου μεταλλείου. γ') Το κύριον ορυκτόν του μεταλλείου. - Άμα τη εκδόσει του Β. Διατάγματος, ο Υπουργός των Εσωτερικών, υπογράφει τα τελικά σχεδιαγράμματα, ων, εν μένει εις το Υπουργείον των Εσωτερικών, εν διαβιβάζεται εις το Υπουργείον των Οικονομικών, έτερον εις τον Επιθεωρητήν των Μεταλλείων, το δε τελευταίον εις τον Νομάρχην. Ο ιδιοκτήτης δικαιούται να ζητήση επίσημον αντίγραφον του τελικού σχεδιαγράμματος.

ΚΕΦ. Δ'. - Μεταλλείων νομική δύσις.

22. Πάσα παραχώρησις μεταλλείου είναι άκυρος, εάν και εφ' όσον παραβλάπτη κεκτημένα δικαιώματα του δημοσίου εν τοιαύτη περιπτώσει ουδαμώς ενεχομένου απέναντι οιουδήποτε. - Εν αμφισβητήσει δε περί ορίων μεταλλείων, υπερισχύουσι τα εν τοις παραχωρητηρίοις Διατάγμασιν αναγραφόμενα όρια, φυσικά ή τεχνικά.

23. Τα μεταλλεία και τα παρακολουθήματα αυτών κατά τον νόμον περί διακρίσεως κτημάτων θεωρούνται ακίνητα. Κινητά δε είναι αι μεταλλευθείσαι ύλαι, αι μετοχαί της επί της μεταλλεύσεως εταιρίας και τα κέρδη της επιχειρήσεως.

24. Πάσα παραχώρησις μεταλλείου δέον να μεταγράφηται μη μεταβιβαζομένης άλλως της επ' αυτού κυριότητος.

25. Το επί μεταλλείου δικαίωμα αποτελεί ιδιοκτησίαν όλως διακεκριμένην από της επί της επιφανείας ιδιοκτησίας, μεταβιβάζεται δε ολικώς ή μερικώς δια πράξεως εν ζωή ή αιτία θανάτου. Πάσα όμως μεταβίβασις εν ζωή, ως και πάσα εκμίσθωσις δεν αναγνωρίζεται διοικητικώς ή δικαστικώς απέναντι των τρίτων ή του Δημοσίου, αν μη ενεκρίθη δια Β. Διατάγματος εκδιδόμενου εντός τριών μηνών από της υποβολής της προς τούτο αιτήσεως, τη προτάσει των επί των Εσωτερικών και Οικονομικών Υπουργών. - Μετά την υπογραφήν του Β. Διατάγματος και προ της δημοσιεύσεως αυτού, προσκαλείται ο μεταβιβάζων να καταβάλη εις το Δημόσιον, τέλος, επί πωλήσεως ή ανταλλαγής ίσον προς το δέκατον της τιμής του μεταλλείου. Επί εκμισθώσεως καταβάλλεται υπό του εκμισθωτού κατ' έτος 11% επί του

ενοικίου, εκπιπτομένου από την κατά το άρθρον 36 εδαφ. β' και γ' φορολογητέαν πρόσδοον εκ του επί του ενοικίου τέλους, το 1% διατίθεται υπέρ του ταμείου των μεταλλευτών. Επί δωρεάς εις πρόσωπα, έχοντα απωτέραν του δευτέρου βαθμού συγγένειαν ή μηδαμώς συγγενεύοντα, καταβάλλεται τέλος δραχμών δύο δι' έκαστον στρέμμα. Αν μη καταβληθή το της πωλήσεως ή της ανταλλαγής τέλος δεν δημοσιεύεται, ουδέ εκτελείται το διάταγμα της μεταβιβάσεως. Προς υπολογισμόν της τιμής της πωλήσεως του μεταλλείου, ή της αξίας αυτού επί ανταλλαγής, αφαιρείται η αξία των κατά το άρθρον 36 εδαφ. β' πρώτων εγκαταστάσεων. Ο προσδιορισμός της τιμής της πωλήσεως ή της αξίας επί ανταλλαγής γίνεται δι' αποφάσεως του Υπουργείου των Οικονομικών. - Επί πάσης ούτω νομίμως εγκεκριμένης μεταβολής κυριότητος μεταλλείου, οι δικαιούχοι είναι υπόχρεοι δια τας από της μεταβολής παραχθείσας υποχρεώσεις προς το Δημόσιον ή τρίτους. - Αι μέχρι της ισχύος του παρόντος νόμου δια δημοσίου εγγράφου συνωμολογημένοι μεταβιβάσεις και μισθώσεις μεταλλείων δεν υπόκεινται εις το κατά το άρθρον τούτο τέλος.

26. Δικαίωμα εις εγγραφήν υποθήκης επί μεταλλείου έχουσι, πλην των εν άρθρ. 11 του νόμου περί υποθηκών της 11 Αυγούστου 1835, και οι δια δημοσίου εγγράφου αποδεικνύοντες, ότι εχορήγησαν χρήματα προς εύρεσιν του μεταλλείου ή προς ενέργειαν μεταλλευτικών ερευνών ή εν γένει προς καλλιέργειαν του μεταλλείου.

27. Παραχωρήσεις μεταλλείων πλείονες της μιας, ανήκουσαι εις τον αυτόν ιδιοκτήτην, θεωρούνται ως εν μεταλλείον, εάν εδαφικώς συνέχωνται.

ΚΕΦ. Ε'. - Υποχρεώσεις και δικαιώματα των ιδιοκτητών μεταλλείων.

28. Ο ιδιοκτήτης μεταλλείου υποχρεούται από της παραχωρήσεως του μεταλλείου να οροθετήση την παραχωρηθείσαν έκτασιν δια τεχνητών οροσήμων και να προβαίνει εις τας προς εκμετάλλευσιν αναγκαίας προπαρασκευάς, να άρξηται δε εν καιρώ της εκμεταλλεύσεως και να εξακολουθή ταύτην, εργαζόμενος κατά τους κανόνες της τέχνης, εις τρόπον ώστε να εξασφαλίζεται η ζωή των εν τω μεταλλείω εργαζομένων εργατών. Προς τούτο τας εργασίας, εφ' όσον απασχολούνται ημερησίως πλέον των πενήκοντα εργατών, δέον να διευθύνη διπλωματούχος μηχανικός ανεγνωρισμένης σχολής. Εάν ο ιδιοκτήτης του μεταλλείου απρακτική επί τέσσαρα έτη από της παραχωρήσεως, ή εργάζεται ανεπαρκώς κατά την κρίσιν του επιθεωρητού ή και μετέπειτα διακόψη την εκμετάλλευσιν επί εν έτος, προσκαλεί αυτόν ο επιθεωρητής να υποβάλει εντός προθεσμίας ενός μηνός τους λόγους της απραξίας ή διακοπής ή ανεπαρκούς εργασίας. Εάν ο κύριος του μεταλλείου σιωπήσης, ή υποβάλη λόγους κρινομένους υπό του επιθεωρητού ανυποστάτους και μη αποχρώντας, προσκαλείται υπ' αυτού εκ νέου, ίνα εντός έτους προβή εις την εκμετάλλευσιν. Εάν δε και ούτω παρέλθη έτος εν απραξία, ο επιθεωρητής αναφέρει περί τούτων εις το Υπουργείον των Εσωτερικών, όπερ μετά του Υπουργείου των Οικονομικών προκαλεί το Β. Διάταγμα της εκπτώσεως από του μεταλλείου, εάν κρίνη αποχρώντας τους λόγους της προτεινομένης εκπτώσεως.- Λόγοι αποχρώντες διακοπής εργασιών ή απραξίας, είναι η εξάντλησις ή ελάττωσις της περιεκτικότητος του μεταλλεύματος, ή η υποτίμησις του μετάλλου εις βαθμόν καθιστώντα την εκμετάλλευσιν ασύμφορον, ανωτέρα βία, ή έκτακτοι άλλοι λόγοι, καθιστώντες προσωρινώς ασύμφορον την εκμετάλλευσιν. - Η παρεχομένη υπό του άρθρου τετραετής προθεσμία προς έναρξιν της εκμεταλλεύσεως δια τους ιδιοκτήτας των προ του νόμου γενομένων παραχωρήσεων λογίζεται από της ισχύος του νόμου τούτου.

29. Εντός 30 ημερών από της δημοσιεύσεως του Β. Διατάγματος, της εκπτώσεως, ο κύριος του μεταλλείου δικαιούται να προσφύγη ενώπιον του πρωτοδικείου, εν τη περιφερεία του οποίου υπάρχει το μεταλλείον, ζητών την ανάκλησιν του Διατάγματος. Αν μηδόλως ποιήσεται χρήσιν του δικαιώματος τούτου, ή η προσφυγή απορριφθή υπό του πρωτοδικείου, δικάζοντος ανεκκλήτως δια τε το Δημόσιον και τον κύριον του μεταλλείου, η έκπτωσης καθίσταται οριστική, αν τουναντίον το πρωτοδικείον αποφανθή υπέρ του κυρίου του μεταλλείου, το Β. Διάταγμα ανακαλείται δι' ετέρου, η δε έκπτωσης θεωρείται μηδέποτε γενομένη. Η απόφασις του Πρωτοδικείου εκδίδεται εντός τριών μηνών.

30. Αφ' ης η έκπτωσης καταστή οριστική κατά τα ανωτέρω, πας ενυπόθηκος δανειστής ή πας έχων εμπράγματα δικαιώματα, δύναται εντός πέντε μηνών να αιτησθήται παρά του αρμοδίου πρωτοδικείου την δικαστικήν απαλλοτρίωσιν του μεταλλείου ιδίαις δαπάναις, αποδοθησομέναις αυτώ εκ του εκπλειστηριάσματος. Και ο τέως κύριος του μεταλλείου δύναται, εντός της ιδίας πενταμήνου προθεσμίας, να αιτησθήται τον ιδίαις δαπάναις πλειστηριασμόν. Εκ του πλειστηριασμού, εν οιαδήποτε περιπτώσει, αποκλείεται ο τέως κύριος του μεταλλείου. - Αν μη γένηται πλειστηριασμός, ή αν γενόμενος μη επήνεγκε την πώλησιν του μεταλλείου, το μεταλλείον περιέρχεται οριστικώς εις το Δημόσιον ελεύθερον παντός βάρους και άνευ ουδεμίας προς ουδένα υποχρεώσεως του Δημοσίου. Εις το ίδιον δε ομοίως περιέρχονται και πάντα τα έργα και αι οικοδομαί.

31. Ο ιδιοκτήτης μεταλλείου έχει το αποκλειστικόν δικαίωμα, τηρών τας διατάξεις του παρόντος νόμου, να εξορύσση και εκμεταλλεύηται το τε κύριον μετάλλευμα και παν άλλο τυχόν υπάρχον εντός του παραχωρηθέντος αυτώ χώρου, εξαιρέσει των πολυτίμων μετάλλων, περί των μνεία γίνεται εν τω άρθρω 1 παραγράφω δ'. - Οι προ του παρόντος νόμου λάβοντες παραχώρησιν ωρισμένου μετάλλου δύναται να εκμεταλλεύωνται και παν άλλο μέταλλον επί του αυτου χώρου τυχόν ευρισκόμενον εξαιρέσει των κατά το άρθρ. 1 παραγράφω δ' μετάλλων. Αν όμως, επί ταυτιζομένων χώρων, πλείονες του ενός έλαβον παραχωρήσεις δι' ωρισμένα μέταλλα, η ιδιοκτησία επί των λοιπών μη παραχωρηθέντων μετάλλων, ανήκει εις τον ποιήσαντα τας σπουδαιοτέρας μεταλλευτικάς εργασίας, κατά την περί τούτου κρίσιν και απόφασιν του Υπουργού των Εσωτερικών εκδιδομένην μετά δεδικαιολογημένην γνωμοδότησιν του επιθεωρητού των μεταλλείων, ήτις απόφασις δημοσιεύεται δια της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως. Εάν υπ' ουδενός εγένετο εργασία, η ιδιοκτησία των λοιπών μετάλλων παραχωρείται εις τον πρώτον λαβόντα παραχώρησιν. - Αν όμως μετάλλευμά τι εκ των συναπαντωμένων με το κύριον μετάλλευμα είναι ήδη παρανεχωρημένον εις έτερον ιδιοκτήτην, οφείλει ο εξορύττων και αποχωρίζων αυτό να το θέτη εις την διάθεσιν του έχοντος την παραχώρησιν αυτου μετά την απόλησιν των δαπανών εξορύξεως και αποχωρισμού. - Οι δυνάμει του άρθρ. 35 του Ν. Χι' 1861⁽¹⁾ κεκτημένοι άδειαν εξορύξεως ορυκτού τινός επί της επιφανείας, θεωρούνται αυτοδικαίως κεκτημένοι το δικαίωμα της εκμεταλλεύσεως του χώρου και υπογείως, ως αποκλειστικοί του μεταλλείου ιδιοκτήται, εάν δεν απώλεσαν ήδη παν δικαίωμα δυνάμει του νόμου Χη' ως παραμελήσαντες την εξόρυξιν. - Ουδέν δικαίωμα όμως έχει ο ιδιοκτήτης του μεταλλείου δια τας εν άρθρω 1, παραγράφους β' και γ' αναφερομένας ύλας. - Οι κατά τας διατάξεις των καταργουμένων περί μεταλλείων Νόμων λαβόντες άδειαν εξορύξεως επί της επιφανείας γύψου υπαγομένου δια του παρόντος νόμου εις τα λατομεία καθίστανται από της ισχύος του παρόντος Νόμου αυτοδικαίως έκπρωτοι των αδειών. Επίσης καθίστανται αυτοδικαίως έκπρωτοι της γενομένης εις αυτούς παραχωρήσεως από της ισχύος του παρόντος Νόμου, οι λαβόντες παραχώρησιν ή αιτησάμενοι άδειαν εξορύξεως και λαβόντες παραχώρησιν εκμεταλλεύσεως γύψου, αν μέχρι της εις την Βουλήν υποβολής του παρόντος Νόμου ουδόλως εξεμεταλλεύθησαν τον παραχωρηθέντα χώρον ή περιωρίστησαν εις εξόρυξιν επί της επιφανείας.

32. Όταν προς εκμετάλλευσιν του μεταλλείου είναι αναγκαία η χρησιμοποίησις ξένης ιδιοκτησίας, υποχρεούται ο ιδιοκτήτης αυτής να την παραχωρήσση εις τον κύριον του μεταλλείου. Τα έργα, δι' α είναι υποχρεωτική η παραχώρησις, εισί τα εξής: στοαί, φρέατα, πλατεία προς εναπόθεσιν μεταλλευμάτων ή περιττωμάτων, οικοδομαί προς ανέγερσιν μηχανών, εργοστάσια διαλογής και εμπλουτισμού, γραφεία, αποθήκαι, κατοικίαι των υπαλλήλων και εργατών, και άλλων απαιτητών καταστημάτων προς συντήρησιν του προσωπικού, οδοί, σιδηρόδρομοι, προκυμαίαι, υδραγωγεία, εργοστάσια προς επεξεργασίαν των μετάλλων κτλ. - Αι απαγορευτικάί του άρθρου 7 διατάξεις δια τον έχοντα άδειαν ερεύνης, μένουσιν εν ισχύι και δια τον έχοντα παραχώρησιν μεταλλείου. - Επίσης μένουσιν εν ισχύι αι διατάξεις του α' εδαφίου του άρθρου 12, καθ' όσον αφορά την αποζημίωσιν δια την προσωρινήν στέρησιν του παραχωρουμένου χώρου.- Εάν δε εκ των μεταλλευτικών εργασιών

⁽¹⁾ Κώδ. Ράλ. Β' σ. 540, Φλγ. παρ. Ι σ. 983.

βλάπτονται αι γαίαι επί τοσούτον, ώστε δεν δύνανται να χρησιμεύσωσιν εις καλλιέργειαν, ή καταλαμβάνωνται υπέρ το έτος, ο ιδιοκτήτης του εδάφους δικαιούται να απαιτήσει την απαλλοτριώσιν του παραχωρηθέντος χώρου, επί αποζημιώσει προς αυτόν οριζομένη κατά την διαδικασίαν, ή διαγράφει ο νόμος περί αλλοτριώσεως ξένης ιδιοκτησίας υπέρ δημοσίων αναγκών, ειδικότερον κανονισθομένην δια Β. διατάγματος. Αν δ' ην κατάληψις διαρκέση πέραν των δύο ετών, δικαιούται και ο ιδιοκτήτης του μεταλλείου να απαιτήσει την απαλλοτριώσιν κατά την αυτήν διαδικασίαν. - Τα αυτά δικαιώματα έχει ο ιδιοκτήτης του μεταλλείου και επί των εκτός της περιμέτρου του μεταλλείου αγρών, εφ' όσον δεν παραβλάπτεται ή παρακωλύεται η λειτουργία ετέρου μεταλλείου. - Αρνούμενου δε του κατόχου του δευτέρου τούτου μεταλλείου, να επιτρέψη την κατασκευήν των ανωτέρω έργων, καλείται ο επιθεωρητής όστις αποφαινεται περί της κατασκευής ή μη των έργων. Κατά της αποφάσεως του επιθεωρητού επιτρέπεται έφεσις εντός 20 ημερών από της κοινοποιήσεως ενώπιον του Υπουργού των Εσωτερικών, όστις αποφαινεται τελεσιδικώς. Εν πάση περιπτώσει, ο ιδιοκτήτης του δευτέρου μεταλλείου δικαιούται να ζητήσει την κατάθεσιν εγγυήσεως κατά το επόμενον άρθρον.

33. Εάν ο ιδιοκτήτης του μεταλλείου επιχειρή εργασίας, είτε υπό κατοκημένα κτίρια ή υπό χώρους, εν οίς γίνονται άλλα γεωργικά ή βιομηχανικά έργα, είτε εν τη αμέσω γειτονεία των κτιρίων ή των χώρων τούτων ή και ετέρων μεταλλείων, οφείλει εγγύησιν, ότι εάν εκ των εργασιών εκείνων προκύψη εις τους ιδιοκτήτας αυτών ζημία, θέλει επανορθώσει αυτήν, αι δε περί τούτων αιτήσεις και αντιρρήσεις υπάγονται εις τα τακτικά δικαστήρια. - Εν πάση περιπτώσει ουδεμία οφείλεται αποζημίωσις δι' οικοδομάς ή άλλα έργα του ιδιοκτήτου του χώρου, άτινα εγένοντο καθ' ον χρόνον ο ιδιοκτήτης του χώρου δια κοινής προσοχής, ηδύνατο να προΐδη την εις αυτά εκ της μεταλλεύσεως επελευσομένην ζημίαν.

34. Απαιτήσεις περί αποζημιώσεως δια βλάβας επελθούσας εξ εκμεταλλεύσεως, αλλά μη στηριζομένας επί συμβάσεως, πρέπει, επί ποινή παραγραφής, να ενασκώνται δικαστικώς εντός δύο ετών, αφ' ης ο παθών επληροφορήθη περί αυτών και περί του δράστου των βλαβών.

35. Απέναντι της εκτελέσεως έργων δημοσίας ανάγκης και χρησιμότητας, το δικαίωμα της ιδιοκτησίας επί μεταλλείου υποχωρεί, μη δυναμένου του κυρίου του μεταλλείου να παρακωλύση την κατασκευήν τοιούτων έργων, έχοντος δε μόνον δικαίωμα αποζημιώσεως κατά το κοινόν δίκαιον.

36. Ο ιδιοκτήτης μεταλλείου οφείλει να πληρώνη κατ' έτος - α') φόρον λεπτών 10 δι' έκαστον στρέμμα της προς μετάλλευσιν παραχωρηθείσης εκτάσεως ο φόρος ούτος άρχεται από της παρελεύσεως ενός έτους από της παραχωρήσεως του μεταλλείου δια δε τα προ της ισχύος του παρόντος νόμου παραχωρηθέντα μεταλλεία ο φόρος ούτος άρχεται από της 1 Ιανουαρίου 1911. - β') Φόρον 5% επί της καθαρής προσόδου του μεταλλείου, εξευρισκομένης, αφού εκ της τιμής της πωλήσεως των μεταλλευμάτων αφαιρεθώσιν αι δαπάναι της εκμεταλλεύσεως, της μεταφοράς εμπλουτισμού είτε δια πλύσεως, είτε δια φρύξεως, είτε δι' οιοδήποτε άλλου τρόπου, της μετατροπής εις προϊόντα βιομηχανικά δια καμινεύσεως ή άλλως, και εν εν Ελλάδι δαπάναι δια το προσωπικόν και την διεύθυνσιν. Αι δαπάναι των πρώτων εγκαταστάσεων οιασδήποτε φύσεως δεν λαμβάνονται υπ' όψει ή μόνον ή δια την χρησιμοποίησιν αυτών απαιτουμένη δαπάνη, ως τα ημερομίσθια και η καύσιμος ύλη και τα έξοδα συντηρήσεως, επισκευής και αντικαταστάσεως αυτών. - γ') Φόρον 1% επί της αυτής προσόδου κατά τον ΒΩΜΑ' νόμον του 1901⁽¹⁾ υπέρ του ταμείου των Μεταλλευτών. - Δασμοί δημοτικοί, λιμενικοί, κοινωνικοί ή άλλως οιασδήποτε φύσεως, δεν επιβάλλονται επί μεταλλείων ή των προϊόντων αυτών άνευ ειδικού νόμου.- δ') Αι ειδικά διατάξεις του νόμου ΦΚΗ' του 1875⁽²⁾ περί σκωριών και εκβολάδων διατηρούνται εν ισχύ χωρίς εις την δια του ειρημένου νόμου οριζομένην φορολογίαν να προστίθεται ετέρα φορολογία εκ των υπό του παρόντος νόμου οριζομένων. Επίσης διατηρούνται εν ισχύ αι περί φορολογίας μεταλλείων παραχωρηθέντων δι' ειδικών νόμων διατάξεις των νόμων τούτων.- Επίσης αι προ της ισχύος του παρόντος νόμου γενόμενα παραχωρήσεις θέλουσιν εξακολουθήσει, εκτός του στρεμματικού φόρου, συμφώνως τη § α' του

(1) Κώδ. «Θέμιδος» 1901 σ. 43.

(2) Εφ. Κυβ. 1875 σ. 131.

άρθρου τούτου, υποκείμενοι εις τους φόρους, ως καθορίζονται εν τοις νόμοις, διατάγματασι και ψηφίσμασιν, υπό το κράτος των οποίων εγένοντο.

37. Οσάκις ο λαβών την παραχώρησιν δεν είναι ιδιοκτήτης της γης, υποχρεούται να πληρώνη κατ' έτος εις τούτον, μέροςισμα ίσον προς τον δυνάμει του άρθρου 36 εδαφ. β' εισπραττόμενον φόρον 5% επί της καθαρής προσόδου. Επί των πρό της ισχύος του παρόντος νόμου παραχωρηθέντων μεταλλείων κρατούσιν ως προς το εις τον ιδιοκτήτην της επιφανείας πληρωτέον μέροςισμα τα εν εκάστω Β. Διατάγματι της παραχώρησεως ορισθέντα. - Εις την περίπτωσιν καθ' ην, ιδιοκτήται της επιφανείας είναι πλείονες του ενός, το ως ανωτέρω πληρωνόμενον μέροςισμα διανέμηται εις όλους, αναλόγως της εκτάσεως ην κατέχουσι σχετικώς με την όλην έκτασιν του μεταλλείου. Εφ' όσον δεν παρουσιάζεται ιδιοκτήτης της επιφανείας του όλου ή μέρους τινός, το ανάλογον μέροςισμα εισπράττεται υπό του Δημοσίου υποχρεουμένου να το επιστρέψη εις τον τυχόν εντός δύο ετών παρουσιασθησόμενον ιδιοκτήτην άνευ τόκου. Μετά παρέλευσιν δύο ετών το δικαίωμα τούτο των ιδιοκτητών παραγράφεται υπέρ του δημοσίου.

38. Πλείονες λαβόντες παραχώρησιν μεταλλείου εις ίσας ή ανίσους μερίδας, θεωρούνται κατά τας μερίδας ταύτας εξ ιδιαιρέτου συγκύριοι. Εκλιπόντος δε ενός άνευ διαδόχου εν τω μεριδίω ή παραιτηθέντος εγκύρως, η μερίς αυτού προσαυξάνει τοις λοιποίς μεθ' όλων των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, ουδέποτε όμως ενέχονται πέραν της αξίας της προσαυξηθείσης μερίδος.

39. Πας ολικώς ή μερικώς ιδιοκτήτης μεταλλείου δικαιούται άνευ βλάβης των προς το Δημόσιον ή τρίτους υποχρεώσεων αυτού, να υποβάλη προς το Υπουργείον των Εσωτερικών αίτησιν παραιτήσεως από του μεταλλείου, είτε όλου, είτε μέρους αυτού ωρισμένου. Η αίτησις αύτη γίνεται υποχρεωτικώς δεκτή εντός δύο μηνών από της υποβολής δια Β. Διατάγματος, εκδιδόμενου τη προτάσει των Υπουργών επί των Εσωτερικών και Οικονομικών. - Ως προς τους προ του παρόντος νόμου υποβαλόντας αιτήσεις παραιτήσεως, η απαλλαγή από του νενομισμένου φόρου ανατρέχει εφ' όσον δεν εγένοντο εν τω μεταξύ μεταλλευτικά εργασία, μέχρι του χρόνου, καθ' ον υπεβλήθη το πρώτον η αίτησις της παραιτήσεως, γινομένης μνείας περι τούτου εν τω Β. Διατάγματι της εκπτώσεως.

40. Πας ιδιοκτήτης μεταλλείου οφείλει να υποβάλη ετησίως εις τον επιθεωρητήν των μεταλλείων έκθεσιν εμφανίουσας τας γενομένας κατά το λήξαν έτος εργασίας συνοδευομένην υπό των σχετικών σχεδιαγραμμάτων, το ποσόν και είδος των εξαχθέντων μεταλλευμάτων, το υπαλληλικόν και εργατικόν προσωπικόν, τα σμβάντα ατυχήματα και εν γένει πάσαν πληροφορίαν χρήσιμον τη υπηρεσία.

41. Πάσα έρευνα μεταλλευτική ή εκμετάλλευσις άνευ νομίμου αδειάς ή παραχωρήσεως, ως και πάσα εναντίον των νομίμων ορισμών και οδηγιών εκμετάλλευσις κολάζεται δια προστίμου δρ. 100-500 και εν υποτροπή διπλασίου, ασχέτως της προς αποζημίωσιν ενοχής.

ΚΕΦ. ΣΤ'. - Περί βεβαιώσεως των φόρων.

42. Προς βεβαίωσιν του φόρου επί της καθαρής προσόδου συνιστάται επιτροπή εξελέγξεως απαρτιζομένη εκ των κάτωθι μελών. 1) Εκ του Διευθυντού του Γενικού Λογιστηρίου, 2) Εκ του Επιθεωρητού των Μεταλλείων και 3) Εκ του παρά του Υπουργείω των Οικονομικών ορυκτολόγου. - Πας ιδιοκτήτης ή εκμεταλλευτής μεταλλείων οφείλει να υποβάλη κατ' έτος μέχρι της 31 Μαΐου δια του Επιθεωρητού των μεταλλείων εις την εξελεγκτικήν ταύτην επιτροπήν λεπτομερή δήλωσιν εξηγμένην εκ των βιβλίων του και εμφανίουσας τα εξαχθέντα εκτός του κράτους ή πωληθέντα ή κατεργασθέντα οπωσδήποτε εντός αυτών κατά το, λήξαν έτος μεταλλεύματα και μέταλλα κατ' είδος και ποσόν, την τιμήν εις ην επωλήθησαν ταύτα μετ' αντιγράφων των οριστικών τιμολογίων πωλήσεως των διαφόρων μεταλλευμάτων και μετάλλων, δεόντως επικεκυρωμένων υπό της κατά τόπους Ελληνικής προξενικής αρχής, και τας δαπάνας εκμεταλλεύσεως και εγκαταστάσεως κατά τα εν τω άρθρω 36, εδάφιον β', λεπτομερώς οριζόμενα. Η δήλωσις αύτη πρέπει να συνοδεύηται δια των επισήμων αποδεικτικών ζυγίσεως και αναλύσεως εν τω τόπω της πωλήσεως.

43. Εντός του μηνός Ιουνίου συνέρχεται η εξελεγκτική των δηλώσεων επιτροπή υπό την προεδρεία του Διευθυντού του Γενικού Λογιστηρίου. Συγχρόνως προσκαλείται και ο ενδιαφερόμενος ιδιοκτήτης του μεταλλείου να παρευρίσκηται αν θέλη αυτοπροσώπως ή δι' αντιπροσώπου, ίνα δίδη πληροφορίας. - Η επιτροπή λαμβάνουσα υπ' όψει τας δηλώσεις, την έγγραφον εισήγησιν του Επιθεωρητού των μεταλλείων και οιανδήποτε σχετικήν πληροφορίαν αποφασίζει κατά πλειοψηφίαν και διατυπώνει την απόφασιν αυτής εν πρωτοκόλλω ιδιαίτέρως δι' εκάστην δήλωσιν καθορίζουσα την καθαράν φορολογητέαν πρόσδοδον κατά το άρθρον 36, και διαβιβάζει εντός του μηνός Ιουλίου τα έγγραφα εις το Υπουργείον των Οικονομικών μετά των γενομένων ενστάσεων των ενδιαφερομένων, οίτινες οφείλουσι να υπογράψωσι το οικείον πρωτόκολλον, εν αρνήσει γινομένης μνείας της αρνήσεως εν αυτώ.

44. Ο Υπουργός των Οικονομικών επικυροεί ή τροποποιεί τας αποφάσεις της επιτροπής, καθ' ων δεν υπεβλήθη ένστασις, αποφαινεται δε οριστικώς επί των αποφάσεων, καθ' ων υπεβλήθησαν ένστασις. - Δια τας τοιαύτας αποφάσεις του Υπουργού των Οικονομικών δεν επιτρέπεται έκκλησις εις τα Δικαστήρια.

45. Κατά την δια θαλάσσης μεταφοράν μεταλλευμάτων η τελωνιακή αρχή επί τη βάσει των φορτωτικών των πλοίων βεβαιεί το ποσόν και είδος των μεταφερομένων μεταλλευμάτων, της βεβαιώσεως ταύτης λαμβανομένης υπ' όψει κατά τον ορισμόν του φόρου συμφώνως τω άρθρω 42, εν συνδυασμώ μετά των, δηλώσεων των ενδιαφερομένων και των επισήμων αποδεικτικών ζυγίσεως και αναλύσεως. - Η κατά τας ανωτέρω διατάξεις 42-44 ορισθείσα πρόσδοδος των μεταλλείων ισχύει και ως προς τον προσδιορισμόν του εις τους ιδιοκτήτας πληρωτέου κατά τους ορισμούς του νόμου τούτου μερίσματος.

ΚΕΦ. Ζ' - Επιθεώρησις μεταλλείων.

46. Διορίζεται εις επιθεωρητής των μεταλλείων με βαθμόν και μισθόν τμηματάρχου α' τάξεως, διατελών υπό τας διαταγάς των Υπουργών επί των Εσωτερικών και Οικονομικών. - Τα καθήκοντα του Επιθεωρητού των Μεταλλείων ανατίθενται εις ένα των επιθεωρητών ή Νομομηχανικών του Σώματος των Πολιτικών Μηχανικών εκ των εχόντων δίπλωμα Μεταλλειολόγου ανωτέρας μεταλλευτικής Σχολής. Εν ελλείψει δε τοιούτου διορίζεται Επιθεωρητής των Μεταλλείων μεταλλειολόγος μηχανικός, έχων δίπλωμα ανωτέρας μεταλλευτικής Σχολής, προτιμωμένου του διατελέσαντος ορυκτολόγου του Υπουργείου των Οικονομικών πλέον της τριετίας. - Παρά τω Επιθεωρητή των Μεταλλείων αποσπάται ως βοηθός αυτού εις εργοδηγός των δημοσίων έργων. - Τον επιθεωρητήν κωλυόμενον ή απόντα αναπληροεί ο παρά τω Υπουργείω των Οικονομικών Ορυκτολόγος.

47. Χάριν της εκκαθαρίσεως των προ της ισχύος του παρόντος νόμου αιτήσεων, συνιστάται επιτροπή αποτελουμένη από του Τμηματάρχου της Δημοσίας Οικονομίας εν τω Υπουργείω των Εσωτερικών, του Προέδρου των εν Αθήναις Εφετών, του Νομικού Συμβούλου του Υπουργείου των Εσωτερικών, του Επιθεωρητού των Μεταλλείων και του Ορυκτολόγου του Υπουργείου των Οικονομικών, ήτις εντός έτους δέον να εξελέγη τας υποβληθητομένας κατά το άρθρον 4 εδάφ. β' αιτήσεις στηριζομένας επί παλαιών αιτήσεων. - Η επιτροπή αυτή μετά την λήξιν της εργασίας ταύτης εξακολουθεί παραμένουσα, όπως προκλήσει του Υπουργού των Εσωτερικών γνωμοδοτή επί των εκάστοτε αναφυομένων ζητημάτων. - Επί πλειόνων επί του αυτού μεταλλείου αιτήσεων άδεια ερεύνης δεν δίδεται ειμή εις τον υπό της επιτροπής καθορισθησόμενον πρώτον αιτητήν. - Άδειαι ερεύνης δοθείσα προ της ισχύος του νόμου διατηρούνται εν ισχύϊ, εφ' όσον εδόθησαν εις αιτητήν καθορισθησόμενον και υπό της επιτροπής ως πρώτον.

48. Ο επιθεωρητής των μεταλλείων επιτηρεί τον τρόπον της εκμεταλλεύσεως των μεταλλείων και μεταλλουργείων, εκδίδει δ' απ' ευθείας προς τους μεταλλευτάς ή μεταλλουργούς οδηγίας δια την ασφάλειαν, των μεταλλευτικών εργασιών, των εργατών, των επί του εδάφους οικοδομών, οδών κλπ. ως και των γειτνιαζόντων μεταλλείων, αναφέρων εκάστοτε προς το Υπουργείον των Εσωτερικών περί των οδηγιών τούτων, ως και περί πάσης ελλείψεως, καταχρήσεως ή παντός κινδύνου της εκμεταλλεύσεως ή μεταλλουργίας. Ο αυτός δε δύναται μετά

προηγούμενη συγκατάθεσιν του Υπουργού των Εσωτερικών να προβαίνει εις καταγγελίαν κατά παντός παραβάτου των περί μεταλλείων νενομισμένων, εν επειγούση δε ανάγκη δύναται να διατάσση προσωρινήν παύσιν εργασιών, ή επανέρθωσιν των επισφαλών έργων τη επιβλέψει αυτού ή του αναπληρωτού και δαπάνη του εκμεταλλευτού, μέχρις ου το Υπουργείον των Εσωτερικών αμέσως προκαλούμενον διατάξη περί εξακολουθήσεως ή οριστικής διακοπής της μεταλλεύσεως. - Ο επιθεωρητής υποβάλλει κατά την λήξιν εκάστου έτους προς το Υπουργείον των Εσωτερικών γενικήν έκθεσιν περί της εν Ελλάδι μεταλλείας, ήτοι περί των γενομένων κατά το λήξαν έτος μεταλλευτικών εργασιών και προόδων, περί των εξαχθέντων προϊόντων, της αξίας αυτών περί των εργατών εν μεταλλείοις και εν γένει περί παντός ζητήματος σχετικού προς την εν Ελλάδι μεταλλείαν η έκθεσις αυτή δημοσιεύεται δια της Εφημ. της Κυβερνήσεως. - Ο επιθεωρητής των μεταλλείων δύναται ν' ανταποκρίνηται προς πάσας τας αρχάς του Κράτους, όσον αφορά τα αντικείμενα της αρμοδιότητός του.

49. Εντός εξ μηνών από της δημοσιεύσεως του παρόντος νόμου δέον να εγκριθώσι δια Β. διατάγματα και πάσαι αι εκκρεμείς εν τω Υπουργείω των Εσωτερικών αιτήσεις περί εγκρίσεως μεταβιβαστικών εν ζωή πράξεων, ως και εκμισθώσεων μεταλλείων.

ΚΕΦ. ΙΙ' - Τελικαί διατάξεις.

50. Απαγορεύεται η πρόσληψις κορασίων και γυναικών εν γένει δι' υπογείους ή νυκτερινάς εργασίας εν μεταλλείοις ή εν μεταλλουργείοις.

51. Παιδες ηλικίας ελάχιστονος των 12 ετών δύναται να χρησιμοποιώνται μόνον εις διαλογήν μεταλλευμάτων εκτός εκείνων, ων αι αναθυμιάσεις δύναται να ώσιν επιβλαβείς εις την υγείαν αυτών. Από δε ηλικίας 12 έως 16 ετών δεν επιτρέπεται να φέρωσιν επ' ώμων βάρος μείζον των 10 χιλιογράμμων, και από ηλικίας 16-18 βάρος εμίζον των 15 χιλιογράμμων. - Οι παραβάται των διατάξεων του προηγούμενου άρθρου και του παρόντος τιμωρούνται δια χρηματικής ποινής δραχ. 500 μέχρι 5000.

52. Εξ ουδεμιάς των διατάξεων του παρόντος νόμου δύναται να προκύψη αγωγή αποζημιώσεως κατά του δημοσίου.

53. Καταργούνται οι νόμοι Χ1' 22 Αυγούστου 1861⁽¹⁾, ΣΚΗ' 26 Απριλίου 1867⁽²⁾, ΦΣΕ 24 Δεκεμβρίου 1875⁽³⁾, το άρθρον 12 του νόμου ΒΟΕ της 5 Αυγούστου 1892⁽⁴⁾, ΒΤΟ' 14 Μαρτίου 1896⁽⁵⁾, το Θέσπισμα της 15 Οκτωβρίου 1863⁽⁶⁾ και πάσα εν γένει διάταξις αντικειμένη τω παρόντι νόμω, εξαιρετικώς όμως τηρούμενοι εν ισχύι δια τας μέχρι τούδε γενομένας παραχωρήσεις, συνωδά τοις προηγούμενοις άρθροις 36 και 37. - Ο νόμος ΒΥΝΔ' 26/28 Δεκεμβρ. 1896⁽⁷⁾ διατηρείται εν ισχύϊ.

54. Οι κατά τας διατάξεις των δια του παρόντος καταργουμένων νόμων και προ της ισχύος του παρόντος νόμου υποβαλόντες αίτησιν προς παραχώρησιν μεταλλείου εκτάσεως μείζονος των 10,000 στρεμμάτων, διατηρούσι το δικαίωμα της προτεραιότητος επί της άνω των 10,000 στρεμμάτων εκτάσεως, αν εντός των ανωτέρω προθεσμιών υποβάλωσι τμηματικά αιτήσεις περί της περιπλέον εκτάσεως, εκάστης τούτων περιοριζομένης πάντοτε μέχρι 10000 στρεμμάτων.

Ο παρών νόμος, ψηφισθείς υπό της Βουλής και παρ' Ημών σήμεραν κυρωθείς, δημοσιευθήτω δια της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως και εκτελεσθήτω ως νόμος του κράτους.

Εν Αθήναις τη 13 Ιανουαρίου 1910

(1) Κώδ. Ράλ. Β' σ. 540, Φλγ. παρ. Ι σ. 983.

(2) Κώδ. Ράλ. Β' σ. 542.

(3) ΦΞΕ' Κωδ. Ραλ. Γ' σ. 818, Φλγ. παρ. Ι σ. 999.

(4) Κώδ. «Θέμιδος» 1892 σελ. 251,

(5) Κώδ. «Θέμιδος» 1896 σελ. 13

(6) Κώδ. Ραλ. Β' σ. 543, Φλγ παρ. Ι σ. 1005.

(7) Κωδ. «Θέμιδος» 1896 σ. 116.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ο επί των Εσωτερικών και των Οικονομικών Υπουργός
ΑΘ. ΕΥΤΑΞΙΑΣ

Εθεωρήθη και ετέθη η μεγάλη του Κράτους σφραγίς.
Εν Αθήναις τη 13 Ιανουαρίου 1910

Ο επί της Δικαιοσύνης Υπουργός
ΠΑΝΑΓ. ΘΡ. ΖΑΪΜΗΣ